

Ansøgning om regulering af dræn samt brinker på
vandløb og etablering af søer
Brinkholm Enge

Indhold

Resumé.....	3
Baggrund.....	3
Overordnet idé.....	3
Formål	4
Ejerforhold	4
Projektbeskrivelse	5
Paddeskrab og meanderbue.....	5
Regulering af brinker.....	6
Afskæring af dræn og overrisling	8
Placering af jord	8
Økonomi.....	8
Gennemførelse.....	9
Fremtidig drift af arealet.....	9
Eksisterende natur i området	9
Afvandingsmæssige konsekvenser	10
Regulering af brinker.....	10
Afskæring af dræn og overrisling	10

Kolofon:

Forsidefoto: Skråfoto.dk

Ansøgning om regulering af dræn samt ændring brinker på vandløb og etablering af søer er udarbejdet af UDE ApS på baggrund af Foreningen Andelsgaardens ønsker til den fremtidige drift af arealet, her kaldet Brinkholm Enge.

Resumé

Der søges om tilladelse til afbrydelse af dræn og ændret afvanding efter vandløbsloven.

Der søges om tilladelse til ændret arealanvendelse ved etablering af skrab og meandersø efter planloven

Udspredelse af jorden sker indenfor den samme matrikel, såfremt det krævet tilladelse søges om tilladelse efter planloven.

Der søges om tilladelse til ændring af brinker på Tryggevælde å efter vandløbsloven og dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Baggrund

Foreningen Andelsgaarde ønsker at skabe en større biodiversitet på deres arealer. Dette ved at ekstsivere deres landbrugsarealer med varierende metoder afhængig af de forskellige jorders diversitet og historik.

Det aktuelle projektområde ligger mellem Tryggevælde å mod syd og et levende hegn med beskyttet dige og med en åben grøft mod nord. Området afgrænses naturligt mod øst og vest af åen og det levende hegn.

Siden 2017 har der været slået høslæt på arealet. Området har været en del af økologisk drevet landbrug i mere end 20 år.

Faxe Kommune har i 2023 vurderet, at området ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Overordnet idé

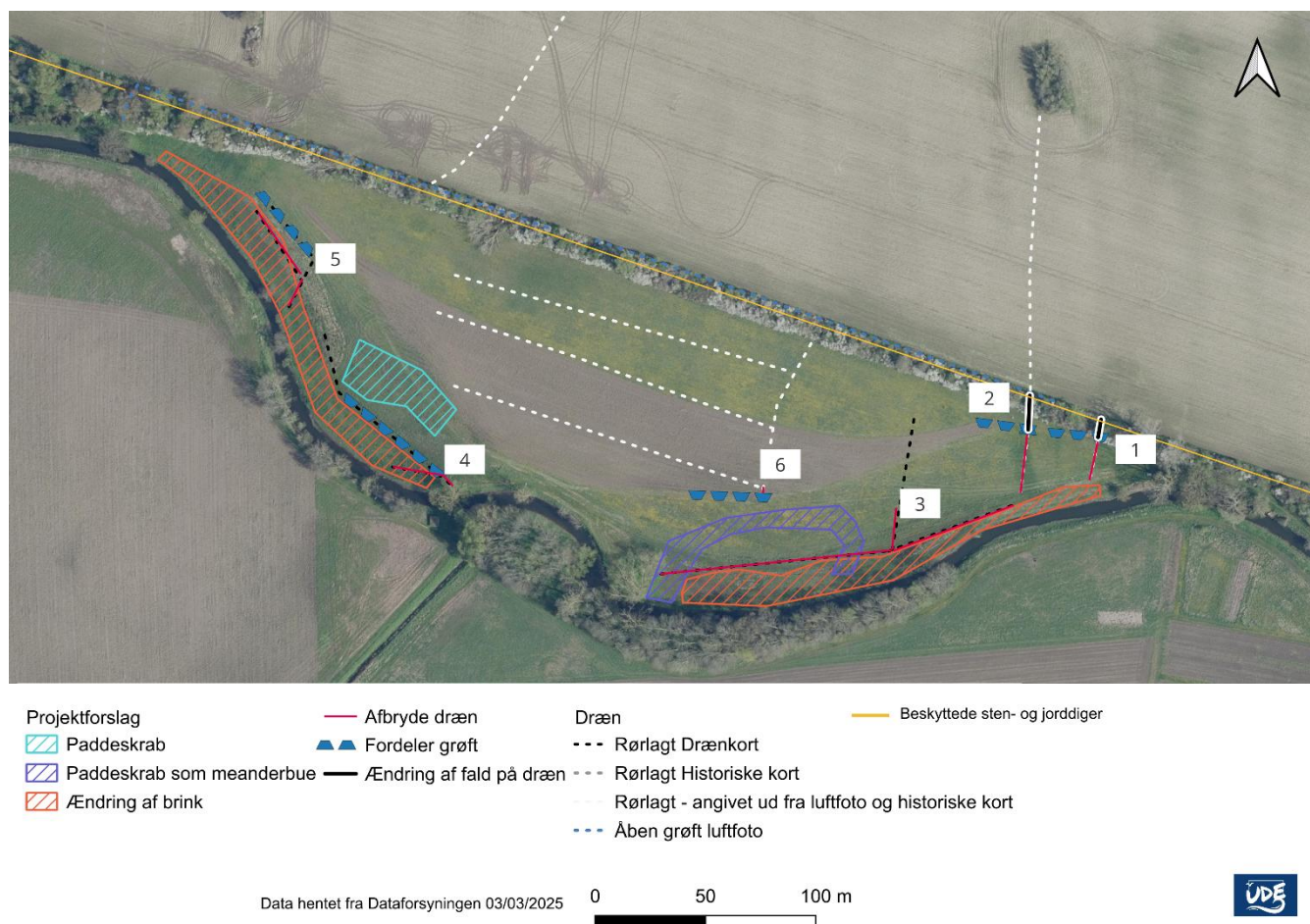
Den overordnede idé er permanent at tage området ud af omdrift ved

- at afbryde dræne, både de dræn, der afvander selve området og de dræn som tilfører vand opstrøms fra,
- at skabe områder for padder, og andre dyr og planter, der er tilknyttet stillestående vand
- at få Tryggevælde å til at fremstå mere terrænnært,
- at fortsætte udviklingen af en næringsfattigt eng.

I den østlige del af området findes umiddelbart to nord-syd gående dræn. Disse afbrydes og føres via fordeler grøfter til overflade og ud på terræn.

Midt i området ligger muligvis et større internt drænsystem, der ikke modtager vand udefra. Bunden af drænsystemet afbrydes og vandet føres til terræn og overrisler den sydlige del af området.

Mod syd ligger måske flere mindre drænsystemer, der afvander lokalt. Disse dræn afbrydes.

Figur 1. Overordnet ide og forslag til placering, at de forskellige elementer.

Formål

Formålet med hele projektet er at skabe større biodiversitet. Dette ved at øge antallet af våde og fugtige levesteder endvidere at skabe bedre forbindelse mellem Tryggevælde Å og ådalen. Sidst men ikke mindst at mindske udvaskningen af næringsstoffer til Tryggevælde å.

Ejerforhold

Projektet gennemføres på ansøgers matrikel 2a St. Linde By, Karise.

Projektbeskrivelse

Paddeskrab og meanderbue-sø

Der søges om at lave et vandhul, der kan være til gavn for blandt andet padder. Skrabet etableres på det fladeste områder og med svagt flade skrånninger 1:5 – 1:10. Da terrænet skråner, vil der naturligt komme en forskel i skråningsanlæggene og dybden for at få det passet bedst ind i terrænet. Den turkise afgrænsning på kortet viser, hvor passeskrabet ønskes anlagt, med på en størrelse mellem 500-700 m². Det etableres, så det ikke har forbindelse til dræn. Den etableres så højt, at Tryggevælde Å sjældent vil kun oversvømme det.

Foto 1 Eksempel på udformningen af et klassisk paddeskrab, der også kan gavne fx storken. (Foto: Tvsyd.dk)

Nord for Tryggevælde å søges om at lave en mindre biodiversitetssø, som anlægges som en meanderbue, hvor Tryggevælde å kan oversvømme søen ved store vandføringer. Søen etableres med et areal på mellem 500 og 1000 m² indenfor afgrænsningen vist med lilla på kortet.

Foto 2 Eksempel på meanderbue, Tryggevælde å

Regulering af brinker

Igennem mange tusinde år har Tryggevælde å flytte sig i ådalen til den nuværende placering. Ved store afstrømninger og ved vandløbsvedligeholdelsen er der lagt materiale op på kanten langs åen. For at få en bedre sammenhæng mellem åen og det omgivende terræn søges om at gøre brinkerne mere flade. Dette ved at fjerne 0,25-100 cm af brinken og dermed få et mere fladt anlæg 1:3 – 1:10. Dette vil medvirke til at diversiteten af planter langs vandløbet vil forøges.

Der søges om at foretage afgravning af brinker på to strækninger af hver 90 – 100 meter indenfor afgrænsningen vist med orange på kortet.

Foto 3 Brinkerne nedstrøms Storkebæks udløb, hvor anlægget kan gøres fladere på den nordlige side (til højre på fotoet)
(FOTO: UDE)

Foto 4 . Eksempel på brinker, der får vandløbet til at syne mere terrænnært. (Foto: UDE)

Afskæring af dræn og overrisling

Der søges om at ændre faldet på de to dræn fra nord markeret med 1 og 2 på kortet, således at drænrøret kommer på terræn efter en 3 – 5 meter nedstrøms skel. Så det heller ikke påvirker det beskyttede dige. Ved udløbet etableres en tværgående mini grøft for fordeling af vandet.

Der afbrydes fire interne drænsystemer markeret med 3-6 på kortet ved at grave fordelergrofter og ødelægge drænene nedenfor. Hvis der findes yderligere dræn i området, vil de blive afbrudt på samme måde som de øvrige.

Foto 5. Eksempel på en fordelergroft. (Foto: Scanpix)

Placering af jord

Den jord der kommer i overskud fra skrab og ændring af brinker placeres på samme matrikel så materialet forstærker de eksisterende konturer i terrænet.

Økonomi

Udgifterne til projektet afholdes af ansøger.

Gennemførelse

Det foreslås, at projektet gennemføres i etaper.

Første etape: overrisling ved afbrydelse af dræn, skrab og meandersø etableres i juli-september 2025

Anden etape: Ændring af brinkanlægget i Tryggevælde å anlæg inden efterårsgrødeskæringen.

Fremtidig drift af arealet

Efter projektet vil området udgå af omdrift og blive afgræsset. Området er privat men offentlig tilgængeligt via trampesti etableret i 2011.

Eksisterende natur i området

Lige vest for området er der i 2010 fundet en springfrø og øst for området er det i 2022 registreret stor vandsalamander. Nord for området er der observeret rød glente.

Siden 2017 har der været slået høslæt på arealet. Området har været en del af økologisk drevet landbrug i mere end 20 år.

Faxe Kommune har i 2023 vurderet, at området ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Tryggevælde Å er målsat til God økologisk tilstand i vandområdeplanerne, men den opfylder ikke sin målsætning.

Området er ikke Natura 2000.

Da projektets formål er at forbedre biodiversiteten i området især på de fugtige og våde biotoper, vurderes det at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på de kendte Bilag IV arter i området.

Da drænene afbrydes og der derved vil ske en omsætning af organisk stof inden udløb i Tryggevælde å, forventes det at have en positiv påvirkning af åen.

Da afbrydelse af dræn øger næringsindholdet i jorden, afbrydes drænene på det nedre stykke så hele arealet ikke bliver nærringsberiget.

Afgræsning af området vil hjælpe yderligere med at reducere nærringsberigelsen af området.

Afvandingsmæssige konsekvenser

Der er foretaget en vurdering af de afvandingsmæssige konsekvenser på de to forskellige anlægstyper "regulering af brinken" og "afbrydelse af dræn"

Regulering af brinker

Ændringen af vandløbsbrinken til et fladere anlæg vil på strækningen, hvor brinken gøres fladere, give større risiko for oversvømmelse af arealerne langs vandløbet ved høj vandstand.

Da det er hele formålet med projektet og ansøger ejer de arealer, der vil kunne få forringet afvanding og oversvømmelse fra åen er dette en ønsket effekt af projektet.

Det vil ikke påvirke afvandingen opstrøms eller nedstrøms projektområdet.

Afskæring af dræn og overrisling

De enkelte ændringer af dræn er vurderet her. Nummereringen henviser til numrene på Figur 1.

1 og 2: Der er et fald i terrænet fra kote 14 på nordsiden af diget til kote 12,75 på sydsiden af diget. Der er yderligere et fald på sydsiden af diget på 8-10 procent i hjørnet af marken.

Drænet føres til terræn på sydsiden af diget ved at ændre på faldet. Herfra graves fordelergrøfter ved en fordybning på 10-15 cm. På baggrund af det store terrænfald vurderes det, at der ingen afvandingsmæssige konsekvens, vil være for marken på nordsiden af diget.

Afvandingen omkring drænene vil blive dårligere, hvilket er formålet med projektet.

3, 4 og 5: Disse dræn er interne dræn og modtager ikke vand fra baglandet. Derfor vil det ikke få afvandingsmæssige konsekvenser for baglandet – kun internt og det er formålet. Terrænet falder med mellem 2,5 og 6,5 % i de tre områder, hvor drænene afbrydes.

6: Der er et internt drænsystem markeret med hvidt på kortet. Disse dræn har en dårlig tilstand. De afbrydes i bunden af systemet med en fordelergrøft. Resten får lov af falde sammen med tiden. Terrænfaldet er her mellem 3,5 og 6,5 %.

Disse dræn er interne dræn og modtager ikke vand fra baglandet. Derfor vil det ikke få afvandingsmæssige konsekvenser for baglandet.

Afvandingen omkring drænene vil blive dårligere, hvilket er formålet med projektet.